

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Бикова О.В.

вихователь,

Путивльський дошкільний навчальний заклад № 4 (ясла-садок)

(Сумська область)

ВПЛИВ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

В умовах стрімких змін, які відбуваються на сучасному етапі розвитку нашого суспільства, посилюються вимоги до особистості дитини-дошкільника. Становлення нового освітнього простору потребує не засвоєння людиною якнайбільшої кількості інформації та знань, а готовності та відкритості до спілкування, взаємодії та партнерства, здатності слухати, чути та вести діалог, вільно обмінюватися думками, шукати потрібну інформацію, працювати зі знаннями та вміти їх застосовувати за призначенням. Отже, освітній процес має бути побудований за діяльнісним принципом. Оскільки гра в дошкільному дитинстві є основним видом діяльності, то саме цей вид діяльності має набувати все більшої значимості та посісти вагоме місце в життєдіяльності дитини-дошкільника.

У Державному стандарті дошкільної освіти України – Базовому компоненті дошкільної освіти (2012 р.) ігрову діяльність виділено в освітню лінію «Гра дитини», де вказано, що гра є провідною діяльністю дітей дошкільного віку, в якій формується особистість дитини [1]. У документі підкреслюється важлива роль гри в психологічному розвитку дитини дошкільного віку, бо саме гра забезпечує поступовий розвиток базових психологічних новоутворень (уява, довільність, соціальна активність, самопізнання, самооцінка тощо) і цим самим сприяє успішній освіченості дитини-дошкільника.

Гру трактують як природний мотиватор діяльності (З. Фрейд), як можливість набуття дитиною соціального досвіду (Е. Еріксон), як умову соціалізації (А. Валлон), як важливе джерело формування соціальної свідомості дитини, як спосіб активного засвоєння людської культури, як

засіб розвитку базових засад особистості і національно-культурного і морального виховання.

Завдяки грі дитина набуває соціального досвіду, пізнає дійсність і взаємовідносини в ній, опановує соціальні ролі та функції, оволодіває загальнолюдськими цінностями, культурою, системою соціально вироблених знаків. Ігрова діяльність закріплює в малюка нові поведінкові навички і способи взаємодії з однолітками, стимулює розвиток вербальних та невербальних комунікативних навичок, інтенсифікує процеси розвитку, виховання та навчання. Коли дитина бере на себе роль у грі, вона діє не тільки відповідно до її характеристик, а постійно співвідносить з ігровою роллю свої риси, здібності та прагнення, учиться розуміти себе і свої бажання. Труднощі, що виникають під час вирішення навчальної задачі, у грі долаються дітьми набагато легше, без напруги. Саме гра задовольняє біологічні, духовні та соціальні потреби дитини [4].

Існують різні класифікації дитячих ігор, ігрова діяльність трансформується від творчих ігор до ігор за готовими правилами. Творчі ігри визначені як креативна діяльність дитини за власною ініціативою. На відміну від них, ігри за правилами спрямовані на реалізацію вже створених дорослим певної змістовної та процесуальної основи гри. Серед творчих ігор можна виділити: сюжетно-рольові, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації та театралізації, ігри з елементами праці, ігри-фантазування. До ігор з правилами віднесені: дидактичні, пізнавальні, ігри-подорожі, рухливі, спортивні, хороводні, народні, інтелектуальні, комп'ютерні, ігри-розваги. Не дивлячись на різноманіття ігор, умовою методичного супроводу ігрової діяльності є розвиток самостійної, активної діяльності дітей паралельно із використанням системи педагогічних методів та прийомів, спрямованих на мобілізацію всіх структурних компонентів гри та досягнення позитивного результату [2].

Саме в грі, а не в інших якихось видах діяльності, діти мають найбільшу можливість бути самостійними, за власним бажанням спілкуватися з однолітками, реалізовувати та поглиблювати свої знання та вміння. Гра для дошкільника – спосіб пізнання оточення. Граючись, він пізнає колір, форму, властивості матеріалів, числові відношення, вивчає рослини, тварин. Через гру дитина входить у світ дорослих, оволодіває духовними цінностями, засвоює попередній соціальний досвід. Треба наголосити на тому, що «дитина не грається тоді, коли її займають грою, і тоді, коли примушують гратися. Діти страждають від

нав'язування чужих образів, від намагання стримати їхню фантазію». Дуже шкода, що дорослі не завжди розуміють місце та роль гри в житті дитини. Дошкільне дитинство – це повноцінний етап життя людини. І те, що закладено в нас природою, ми повинні сповна використати. Щоб у майбутньому доросла людина не мала проблем, дитинство повинно бути прожито повноцінно. Давно помічено, що людина, яка в дитинстві достатньою мірою не залучалася до гри, у дорослому житті виявляє нестачу певних необхідних їй якостей і умінь.

Для розвитку дитини на етапі дошкільного дитинства необхідна доросла людина, яка є радником, помічником, другом, наставником, опорою та захисником, джерелом розвитку, скарбницею інформації.

Щоб підтримати дитину, дорослий повинен відчувати в собі дитинство, розвивати здатність до розуміння дітей і всього, що з ними відбувається, мудро ставитися до їхніх вчинків, вірити, що дитина помиляється, а не порушує правила навмисне, захищати її, не думати про неї погано, несправедливо і, найголовніше, не ламати індивідуальність дитини, а виправляти і спрямовувати її розвиток, пам'ятаючи, що дитина перебуває в стані самопізнання, самоствердження, самовиховання.

Підсумовуючи вищезазначене, можна констатувати, що ігрова діяльність має великий потенціал для виховання самостійності як базової якості у дітей дошкільного віку. Вона сприяє розвитку таких її компонентів, як-от: активному пізнанню довколишнього середовища і себе в ньому, усвідомленню свого «Я» і своїх можливостей; прагненню застосовувати набуті знання в різних ігрових ситуаціях, уміти орієнтуватись у нових умовах; цілеспрямованості, наполегливості та рішучості в грі, долаючи різні перешкоди; самостійності у здійсненні логічних операцій, прогностичності та творчості; умінню критично оцінювати отриманий результат, прагнути до його вдосконалення, умінню приймати власні рішення; розумінню відповідальності за власні дії перед колективом, умінню діяти згідно встановлених правил і підпорядковувати себе їм за власною ініціативою, а не під керівництвом дорослого.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. – Київ, 2012. – 26 с.
2. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. [Навчально-методичний посібник] / [За ред. Г.С. Тарасенко]. – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 320 с.

3. Бурова А. Організація ігрової діяльності дошкільнят у світлі вимог Базової програми / Алла Бурова // Дошкільнє виховання. – 2009. – № 12. – С. 4–5.

4. Лисенко Н.В. Педагогіка українського дошкільля / Неллі Василівна Лисенко, Наталія Романівна Кирста / У 3-х частинах. – Ч. 2 : [Навч. посіб.] – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 360 с.

Камінчук М.В.

вихователь І категорії;

Шишилова О.Д.

вихователь І категорії,

Новогулівинський ДНЗ «Дзвіночок»

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ГРУ

*«Навчання через гру – все про безперервність;
об'єднувати дитячі сфери життя – дім та навколишній світ;
і робити це знову і знову протягом тривалого часу»
Сьюзен МакКей*

Гра є найлегший шлях для усвідомленого оволодінням надбанням знаннями та досвідом, культури, взаємин людини – це зазначено у концепції дошкільного виховання України [1].

Основним видом діяльності дітей та простору для навчання є гра. Гра є фундаментальною частиною процесу розвитку дитини та основним ключем показником якості та життєво-важливим елементом. У процесі гри, діти зростають і навчаються, якою б не була гра, вона є цінним і значущим досвідом дитини.

У розробку практики та теорії гри великий внесок зробили О. Усова, Р. Жуковська, О. Захаров. У їхніх роботах розкривається цінність гри.

Відомі психологи та педагоги К. Ушинський, І. Павлов, І. Сеченов, Д. Ельконін, А. Макаренко та інші зробили великий внесок у дослідження дитячих ігор. Гра є свідомою цілеспрямованою активною діяльністю, яка втілює потребу дитини в активності [2].

Кілька десятків років поспіль дослідження неодноразово показало, що ігровий досвід – це не тільки веселощі та спосіб проведення часу на шляху до дорослого життя. Гра відіграє фундаментальну роль у навчанні